

Sundhedsministeriet
Att.: Sundhedsminister Ellen Trane Nørby
Holbergsgade 6
1057 København K
Mail: sum@sum.dk

Albertslund den 25. oktober 2018

ÅBENT BREV

Kære Sundhedsminister Ellen Trane Nørby

I Danmark står politikere, detailhandel og danske familier med en fælles udfordring: Hver dag begynder 40 børn og unge at ryge. Og andelen af unge rygere mellem 16 og 24 år er stigende. Det er en bekymrende udvikling, som kalder på fælles handling.

Med denne henvendelse foreslår Coop, at du som ansvarlig minister tager initiativ til at pålægge alle erhvervsdrivende at skjule tobak og tobakslignende produkter ved at indføre et generelt udstillingsforbud.

I Coop har vi indført udstillingsforbud i Irma og 1. juli 2019 vil alle Coops butikker, inklusive vores butikker i Tyskland have skjult tobakken. Med 1.100 butikker er det klart den største omstilling, der vil foregå i dagligvarehandlen. Alligevel udgør Coops butikker under 15% af landets udsalgssteder.

I Coop deler vi regeringens ønske om en røgfri generation i 2030. Altså et Danmark, hvor børn og unge ikke begynder at ryge. Vi oplever, at rigtig mange danskere og de toneangivende patientorganisationer også deler regeringens ambitioner.

Det gælder f.eks. Kræftens Bekæmpelse, som i lighed med Coop gerne ser, at detailhandlen og andre udsalgssteder medvirker til, at færre unge begynder at ryge ved selvfølgelig at overholde aldersgrænserne for salg af tobak, men også ved at gemme tobakken væk via et udstillingsforbud. Inspirationen er hentet fra udlandet, bl.a. Norge, Storbritannien og Irland, hvor udstillingsforbud er gennemført ved lov.

De udenlandske erfaringer viser, at et udstillingsforbud iværksat via lovgivning virker og er med til at signalere overfor de unge, at tobak er skadeligt og ikke er et almindeligt produkt på linje med mælk og havregryn.

Vi foreslår derfor fælles regler gennemført ved lov, fordi vi desværre kan se, at vi ikke når i mål ad frivillighedens vej. Der *må* politisk handling til.

F.eks. har Nærbutikkernes Landsforening, som repræsenterer en del af kioskerne, netop afvist at medvirke til en frivillig aftale mellem detailhandlens organisationer om at skjule tobakken i butikkerne. Samtidig er det i praksis umuligt at indgå frivillige aftaler med de flere tusinde kiosker, barer, cafeer, spillesteder o.l., som ikke er organiseret i en fælles branchesammenslutning, men som står for en væsentlig del af tobakssalget i Danmark.

Skåret ind til benet kan man sige, at når der i Danmark er mere end 7.000 udsalgssteder af tobak, vil en samlet frivillig aftale i dagligvarehandlen maksimalt omfatte 3.000 butikker – altså under halvdelen af udsalgsstederne. Og dermed ikke et tilstrækkeligt svar på de store udfordringer, vi har.

Tværtimod risikerer vi, at en frivillig aftale vil have en begrænset effekt for folkesundheden, idet foreløbige erfaringer viser, at salget blot forskydes til de kiosker, butikker og udsalgssteder, som ikke skjuler tobakken.

Det er på den baggrund, at vores opfordring til dig som sundhedsminister skal ses. Vi mener, at sagen er af afgørende betydning for folkesundheden. Derfor ønsker vi, at alle Folketingets partier forholder sig til et udstillingsforbud. Og at vi som samfund tager en samtale om, hvordan vi sikrer en røgfri generation i 2030.

Vi har derfor taget initiativ til at stille et Borgerforslag (vedlagt), som under forudsætning af den fornødne tilslutning i befolkningen vil komme til behandling i Folketinget, hvor vi naturligvis håber på bred opbakning.

For at sikre hurtig efterlevelse i erhvervslivet foreslår vi, af hensyn til butikkernes og udsalgsstedernes forskellighed, at udstillingsforbuddet giver de enkelte udsalgssteder metodefrihed, dvs. frihed til at finde en praktisk løsning, så tobak og tobakslignende produkter gemmes væk hurtigst muligt. Forbuddet bør gælde bredt fra 1. januar 2020.

Vi står naturligvis til rådighed for fortsat dialog og deler gerne vores indhøstede erfaringer. Jeg ser frem til at høre fra dig.

Med venlig hilsen

Peter Høgsted
Adm. direktør
Coop